

Plattdüütsch un de Hanse

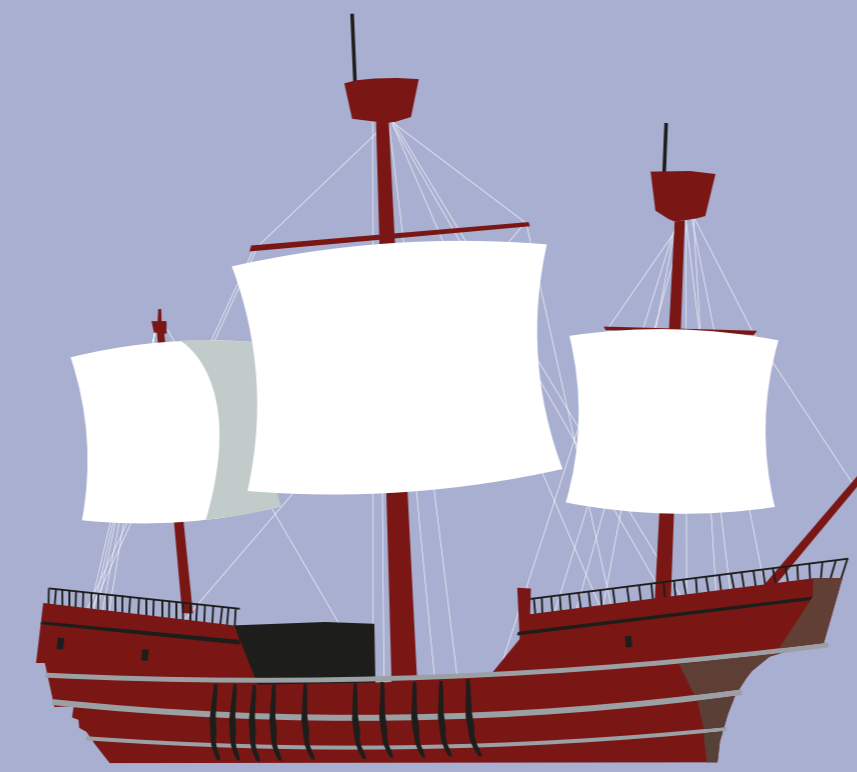
De Hanse wier ein Hannels- un Städtebund för de Koplüd, de in dat Middelöller inricht worden is. Se harr de Upgáf, de Koplüd up ehr Hannelstörns Schutz tau gäben.

Ok för de ganzen 108 Hansestädte un Kontoren in Düütschland hett de Hanse Säkerheit un vüle annere Vördeile bi't Hanneln bröcht. De groten, hüt noch as „Hansestadt“ bekannten Städte sünd Bremen, Griepswold, Hamborg, Lübeck, Rostock, Stralsund un Wismer.

Doch geef dat noch vül mihr as tau'n Bispill Buxhuud, Ståd' un Stendal.

Dat sünd åwer blots ein poor von de ganzen Standuurte.

Hier wiesen wi mål ein poor Hannelspunkten un ehr Hannelsworen:



1 De woll hüt noch bekannteste Hansestadt is Hamborg. Hamborg is ok hüt noch bannig stolt Hansestadt tau sin. Dorüm warden vüle olle „Grote Hamburger“ as Helmut Schmidt orrer Henning Voscherau as echte Hanseaten nöömt. In de Hansetiet is in Hamborg bannig vül hannelt worden, wat åwer dortau föhrt hett, dat Buxhuud as Hannelsplatz weniger Bedüden kreech. So hebben se hier in'n Nuurden vül mit Fisch un annere Ätworen hannelt, in Hamborg würr tau'n gröttsten Deil mit Beer un Fisch hannelt.

2 De Elv wier dormåls as hüt de wichtigste Hannelswech, üm de Woren mit Schäpen in de Welt tau bringen. Um bäter nå Oosten tau kåmen, hebben de Lüde dormåls ein'n Kanal buucht, de de Elv mit de Tråv verbunnen hett. So kemen de Hamburger denn ok bäter nå Lübeck, wo tau'n gröttsten Deil mit Fisch, Solt ut Låmborg un Schmuck hannelt worrn is.



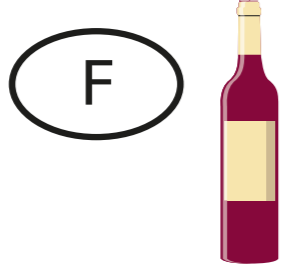
3 In Lübeck hebben se de Hanse grünnt, un se hebben von hier mit Woren ut dat Binnenland hannelt. Hier finnt ein vüle Hüs ut de Hansetiet, an de ein hüt noch seihn kann, wat för ein wichtige Stadt dat in de Hanse wier. Lübeck wier de Middelpunkt von de Hanse. Dorüm wier dat Lübecker Platt ok de Hannelspraak in de Hansetiet. So hett sik denn dat Plattdüütsche allerwegen in de Hansestädte un de Kontoren ok as allgemeine Språk in Nuurdeuropa dörchsett.

4 De Hanse wier åwer nich blot in Nuurddüütschland ünnerwågens. Dat Rebeet güng in'n Süden bet nå Wipperfoort un Naumborg dål. In NRW hett de Hanse vül mit Metallen un Kåhlen hannelt. Wat för Hansestädte kennst Du noch?

7 In'n Nuurdoosten von Düütschland giff dat de vier groten Hansestädte Wismer, Rostock, Stralsund un Griepswold, de noch hüt so nöömt warden. Wismer wier ein groten Twüschenhannelspunkt, an denn de Woren för annere Städte ümschlagen worden sünd. Dorüm wieren hier de Woren so bunt mischt, as: Dåker ut Flandern; Wull ut England; Honnig, Wass un Pelzen ut Lettland; Wien ut Frankriek, Spanien un Portugal; un Fisch ut Nuurwågen. De Stadt wier åwer sülben för ehr eigen Beer bekannt, wat ok de Hanse hannelt hett.

5 Dat geef åwer ok in't Binnenland tau'n Bispill an'n Rhein Hansestädte, so as de Stadt Neuss. Neuss hett tau de Tiet denn gröttsten Binnenhåben hatt; denn von Düsseldörp. Hüt is dat noch de drüddgröttste Binnenhåben von Düütschland. Dormåls hett man dor mit Wien un Beer hannelt.

6 Åwer ok in't Binnenland in'n Oosten wier de Hanse tau finnen. Tau'n Bispill in Stendal. Stendal hett tau'n Hanneln denn groten Vördeil, dat dat an de Elv licht un sik dor ok noch twei Hannelsstråten krüzen daun. Dorüm is Stendal 1359 in de Hanse upnahmen worden. Hier würr tau'n gröttsten Deil mit Dåker un Kledåsch hannelt.



Hüt is de Hanse ok noch ümmer tau finnen, åwer meist blot up de Nummernschillers von de Autos mit denn Baukståwen „H“ för Hansestadt, so as: HB för Hansestadt Bremen, HH för Hansestadt Hamborg, HL för Hansestadt Lübeck, HRO för Hansestadt Rostock oder HWI för Hansestadt Wismer. De Hanse wier in de olle Tiet ein grote Hülp för de Koplüd un is dorüm ok hüt noch øwerall bekannt. So hett sik ok dat Plattdüütsche dörch de Hanse von Russland bet nå England utbreid't. Dorüm sullen wi all tauhop dorför arbeiden, dat de Hanse in de Brågen von all de Lüde bliff un nich vergåten ward.



Länderzentrum für Niederdeutsch gGmbH
E-Mail: info@lzn-bremen.de
www.lzn-bremen.de

Recherche & Inhalt:
Plattdüütsch-AG, 5.–7. Klasse
Klaus-Harms-Schule Kappeln

Überprüft durch:
Markus Röhrbein
M.A.

Übertragung ins
mecklenburg-vorpommersche Platt:



UNIVERSITÄT GREIFSWALD
Wissen lockt. Seit 1456



Mit freundlicher
Unterstützung von:



Die Beauftragte der Bundesregierung
für Kultur und Medien



Hinweis: Die Quellenangaben sind auf www.germanistik.uni-greifswald.de/knd zu finden.